

Udkast af 2. november 2005

Fremsat den {FREMSAT} af Bertel Haarder

Forslag
til
Lov om uddannelsen til pædagog
(professionsbachelor)

Kapitel 1

Formål

§ 1. Formålet med uddannelsen til pædagog er, at den studerende får et teoretisk og praktisk grundlag for at udføre pædagogisk arbejde som professionsbachelor.

Stk. 2. Uddannelsen skal kvalificere den studerende til at kunne

- 1) indgå i professionelle relationer med børn, unge og voksne brugere og samarbejde med, vejlede og støtte disse forældre og pårørende,
- 2) formidle samfundsmæssige mål og værdier til alle uanset sproglig og kulturel baggrund,
- 3) tilegne sig og gøre brug af relevante teorier og metoder i pædagogisk praksis,
- 4) tilrettelægge, udføre og koordinere pædagogisk begrundede aktiviteter og processer,
- 5) deltage i professionelt samarbejde, herunder med personale fra tilgrænsende områder, og
- 6) analysere, evaluere, dokumentere og udvikle pædagogisk praksis samt deltage i kvalitets- og udviklingsarbejde.

§ 2. Uddannelsen tager sigte på hele det pædagogiske beskæftigelsesområde med specialisering inden for et arbejds-, funktions- eller fagområde.

§ 3. Uddannelsen skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling, herunder de studerendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund, og skal give de studerende grundlag for videreuddannelse.

Kapitel 2

Indhold, varighed og struktur

§ 4. Uddannelsen er normeret til 3½ år, svarende til 210 point i European Credit Transfer System (ECTS-point), og tilrettelægges således, at der veksles mellem uddannelse på institution og på praktiksted.

Uddannelsens fag og faglige elementer

§ 5. Uddannelsen omfatter følgende grundlæggende fag og faglige elementer:

- 1) Pædagogik.
- 2) Dansk, kultur og kommunikation.
- 3) Individ, institution og samfund.
- 4) Ét af følgende linjefag efter den studerendes valg.
 - a) Sundhed, krop og bevægelse.
 - b) Udtryk, musik og drama.
 - c) Værksted, natur og teknik.
- 5) Praktikuddannelse.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fagenes og de faglige elementers mål, organisering, omfang og centrale kundskabs- og færdighedsområder og kan fastsætte regler om de studerendes valg af linjefag.

§ 6. Den studerende vælger én af følgende specialiseringer:

- 1) Børn og unge.
- 2) Mennesker med nedsat funktionsevne.
- 3) Mennesker med sociale problemer.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om specialiseringernes faglige indhold og omfang.

§ 7. Uddannelsen indeholder et tværfagligt element, der tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer til fremme af samarbejde med andre relevante professioner.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om det tværfaglige elements mål, omfang og placering.

§ 8. Praktikuddannelsen tilrettelægges med progression gennem uddannelsens første tre år med henblik på, at den studerende tilegner sig kompetencer, der danner et fagligt grundlag for erhvervs-mæssig beskæftigelse.

Stk. 2. Praktikuddannelsen tilrettelægges med udgangspunkt i fastlagte uddannelsesmål, således at den studerende indgår i tilrettede uddannelsesforløb, aktiviteter og arbejdsfunktioner, der har relation til disse mål, og således at der er sammenhæng med uddannelsen på uddannelsesinstitutionen, herunder bachelorprojektet.

Stk. 3. 1. års praktikperiode er normeret til 14 ECTS-point og er ulønnet. 2. års og 3. års praktikperioder er hver normeret til 30 ECTS-point og er lønnede.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik, om praktikvejledning og -bedømmelse og om uddannelsesinstitutionernes tilsyn med praktikken samt om hel eller delvis erstatning af den lønnede praktik med ulønnet praktik for studerende, der gennemfører dele af uddannelsen i udlandet.

Professionsbachelorprojektet

§ 9. I uddannelsen indgår for den enkelte studerende et professionsbachelorprojekt, der sigter mod, at den studerende tilegner sig

- 1) særlig indsigt i et afgrænset område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter inden for et centralt pædagogisk arbejdsområde,
- 2) færdighed i at indsamle, dokumentere, analysere, reflektere og perspektivere viden og information inden for pædagogfaglige emner og problemstillinger og
- 3) færdighed i at formidle pædagogfaglige emner og problemstillinger.

Stk. 2. Professionsbachelorprojektet er placeret efter 3. praktikperiode.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om professionsbachelorprojektets omfang og udformning m.v.

Øvrige bemyndigelser

§ 10. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsen i øvrigt, herunder om

- 1) adgang og optagelse til uddannelsen,
- 2) institutionens studieordning,
- 3) de studerendes deltagelsespligt, herunder mødepligt i praktikuddannelsen,
- 4) prøver og beviser,
- 5) kvalitetsudvikling og -kontrol, herunder om lærerkvalifikationer og ensorinstitutionen, og om
- 6) klager til institutionen fra de studerende, herunder om klagefrist.

§ 11. Undervisningsministeren fastsætter regler om, at studerende med særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger kan fritages for dele af uddannelsen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om muligheden for særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for studerende med særlige behov.

Kapitel 3

Øvrige bestemmelser

§ 12. Uddannelsen foregår på Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er) og på seminarier, der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne pædagoger.

§ 13. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige loven, hvis det sker for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

§ 14. Efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren kan klager over institutionens afgørelser indbringes for ministeren.

Stk. 2. Retlige spørgsmål ved afgørelser om en studerendes retsstilling kan altid indbringes for undervisningsministeren.

Kapitel 4

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 15. Loven træder i kraft 1. august 2007.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan fastsætte overgangsbestemmelser for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før den 1. august 2007.

§ 16. Lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 980 af 1. november 2000, ophæves, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 2 i den i stk. 1 nævnte lov finder fortsat anvendelse for de seminarier, der ikke er omfattet af reglerne om CVU'er i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., og som er godkendte til at udbyde pædagoguddannelsen før denne lovs ikrafttræden.

§ 17. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Med lovforslaget vil pædagoguddannelsens faglighed blive styrket, samtidig med, at det bliver mere tid til fordybelse, bedre muligheder for specialisering, en mere ensartet uddannelse samt en forbedret praktikuddannelse. Det vil give de færdiguddannede pædagoger styrkede kompetencer til at løfte opgaverne både i forbindelse med en god start til alle børn, og med opgaver inden for det meget brede arbejdsområde for pædagoger.

2. Baggrunden for lovforslaget

Pædagoguddannelsen blev sidst reformeret i 1991. Ved denne reform blev de tre hidtidige pædagoguddannelser (uddannelserne til børnehave-, fritids- og socialpædagog) lagt sammen til én uddannelse med baggrund i udviklingen på pædagogernes arbejdsmarked, hvor arbejdet i stigende grad fandt sted på tværs af traditionelle sektor- og faggrænser. Uddannelsen blev udformet som en 3½-årig enhedsuddannelse uden grendelinger i uddannelsesforløbet, men med en såkaldt "mild" specialisering, der skulle give de studerende mulighed for at fordybe sig i særlige problemstillinger inden for det pædagogiske arbejdsområde.

Pædagoguddannelsen blev i foråret 2003 evalueret af Danmarks Evalueringsinstitut, og evalueringsrapportens anbefalinger indgår i grundlaget for forslaget om en ny pædagoguddannelse. Det afspejles bl.a. i forslagene om skærpelse af indgangsniveauet til uddannelsen, central fastsættelse af CKF'er (centrale kundskabs- og færdighedsområder) for fagene og præcisering af kravene til forberedelse, gennemførelse og bearbejdning af det enkelte praktikuddannelsesforløb, fornyelse af prøve- og eksamensformer og udarbejdelse af ensartede regler for uddannelsens tilrettelæggelse, jf. nedenfor.

Der er i dag ca. 80.000 pædagoger på arbejdsmarkedet. Heraf arbejder ca. 45.000 i dagtilbud og SFO'er (vuggestuer, dagpleje, børnehaver, skolefritidsordninger, klubber og lign.). Ca. 30.000 arbejder inden for det socialpædagogiske område, og ca. 4.000 arbejder i børnehaveklasser ifølge Evalueringsinstitutets rapport fra 2003 samt undersøgelse vedr. børnehaveklasser foretaget af Danmarks Lærerforening i 2003.

Fordelingen på arbejdsmarkedet er dog ikke statisk. Arbejdsmarkedet for pædagoger er under stadig forandring, og pædagoguddannelsen skal indrettes sådan, at de uddannede pædagoger bedst muligt kan opfylde de skiftende krav.

3. Forslaget

Pædagoguddannelsen skal give de studerende kompetencer til som færdiguddannede pædagoger at varetage de udviklings- og omsorgsopgaver, der er forbundet med pædagogarbejdet inden for et bredt arbejdsfelt, som bl.a. er defineret i lovgivningen, herunder serviceloven og folkeskoleloven.

Pædagoguddannelsen skal derfor kvalificere pædagoger til at arbejde inden for området børn og unge, herunder med tidlig indsats over for alle børn, særligt over for børn med vanskeligheder, med sprogstimulering til tosprogede småbørn, med pædagogiske læreplaner i dagtilbud og med indholdsbeskrivelser i børnehaveklasserne. Det fremgår af regeringsgrundlaget, at regeringen "ønsker en pædagoguddannelse, der giver fagligt stærke pædagoger kompetencer til at løfte de nye opgaver, der følger af regeringens strategi for en god start til alle børn."

Uddannelsen skal også give kompetencer til at varetage det øvrige arbejdsfelt for pædagoger, herunder det socialpædagogiske område, der bl.a. omfatter børn, unge og ældre med særlige behov for hjælp og støtte, herunder børn og unge af anden etnisk herkomst end dansk, personer med psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, voksne med sociale problemer (hjemløse, misbrugere og sindslidende) samt familieinstitutioner og børne- ungdomspsykiatriske hospitaler. Uddannelsen skal herunder give kompetencer til at varetage den kriminalitetsforebyggende indsats i bl.a. boligkvarterer, under SSP-samarbejde og i kriminalforsorgen.

3.1. Formålet med uddannelsen, dens grundlag og faglige kerne.

3.1.1. Uddannelsen tilrettelægges som en vekseluddannelse med henblik på at kvalificere den færdiguddannede pædagog til at udføre professionens opgaver.

Det pædagogiske arbejde er en samfundsmæssig omsorgs-, udviklings-, dannelses-, og læringsopgave, som tager afsæt i de værdier, mål og intentioner, som samfundet bygger på.

En væsentlig forudsætning for udførelsen af denne opgave er, at pædagoger har kompetencer til at indgå og udvikle betydende relationer til de mennesker, som de arbejder med. Det er pædagogens ansvar at støtte og skabe rum for børns og brugeres udvikling og livskvalitet, fællesskaber, medindflydelse, flerkulturelle forståelse og evne til etablering af relationer.

Forebyggelse og tidlig indsats er ligeledes en grundlæggende pædagogisk opgave, der sammen med eventuel særlig indsats skal sikre, at børn og brugere med behov for særlig støtte får samme udviklingsmuligheder som andre borgere.

Den pædagogiske opgave indebærer, at pædagogen skal kunne planlægge, udføre og koordinere pædagogisk arbejde og tilrettelægge en pædagogisk indsats med henblik på at fremme barnets/brugerens livsudfoldelse, trivsel og selvstændighed samt at understøtte barnets/brugerens emotionelle, sociale, kognitive, motoriske, sproglige og kulturelle udvikling og læring. Pædagogen skal endvidere kunne reflektere over, dokumentere og evaluere en pædagogisk proces.

3.1.2. Pædagoguddannelsen er en generalistuddannelse med specialisering og skal kvalificere den studerende til som færdiguddannet pædagog at arbejde i et mangfoldigt, bredt og alsidigt fagområde.

Det pædagogiske professionsfelt er ikke nogen entydig størrelse. Der er tale om et meget bredt og alsidigt funktionsområde. Det omfatter bl.a. pædagogisk arbejde med mennesker i alle aldre, normalt fungerende mennesker, mennesker med større eller mindre nedsatte funktioner af social, fysisk eller psykisk art, samt mennesker, der er fuldt integreret i samfundet, mennesker, der på grund af sprog, etnicitet, kultur mv. har svært ved at blive integreret i samfundet, og mennesker, der har valgt at leve i udkanten af samfundet

Pædagoguddannelsens indhold og tilrettelæggelse tager derfor sigte på, at den studerende skal tilegne sig teoretisk og praktisk viden og kompetence, der er overførbare fra én pædagogisk praksis og situation til en anden. Samtidig skal den studerende gives mulighed for at specialisere sig i et for faget relevant område. Fortsat faglig udvikling sker efterfølgende f.eks. via efter- og videreuddannelse, hvorfor den studerende ud over erhvervskompetence skal tilegne sig studiekompetence til fortsat videreuddannelse.

3.1.3. Pædagoguddannelsen tager i sit indhold og i sin tilrettelæggelse højde for, at det pædagogiske arbejde er karakteriseret ved at være kompliceret og foranderligt.

Ny forskning og viden om omsorg, udvikling, læring og dannelse fører til forandringer i den pædagogiske opgave, de organisatoriske rammer omkring løsningen af denne opgave og i den pædagogiske praksis. I undervisningen inddrages resultater af nationale og internationale forsknings-, forsøgs- og udviklingsarbejder, der er relevante for professionen og egnede til eksemplarisk at bidrage til at udvikle og anvende ny professionel viden.

Kravet om uddannelsens forskningstilknytning kan bl.a. indebære, at undervisernes viden om pædagogik, fagdidaktik, læring og kompetenceudvikling udvikles og styrkes gennem videreuddannelse, f.eks. med ph.d.-forløb, på universiteter, herunder på Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU), og gennem samarbejde med universiteter om relevante forsknings- og udviklingsprojekter.

Pædagoguddannelsen tilrettelægges således, at den studerende får kendskab til de forhold og faktorer, som det pædagogiske arbejde er under påvirkning af, samt tilegner sig metoder og kompetencer til at forholde sig til, ændre og udvikle praksis. Forudsætningen herfor er, at den studerende gennem uddannelsens udviklingsbaseret og forskningstilknytning tilegner sig kompetencer til at inddrage ny viden og forskningsresultater i forandringsprocessen, ligesom den studerende skal tilegne sig kompetencer til at udføre udviklingsarbejder

og til fortsat læring. Disse kompetencer vil endvidere give den færdiguddannede pædagog forudsætninger for deltagelse i videreuddannelse.

3.1.4. Pædagoguddannelsen tilrettelægges med mulighed for samarbejde med andre uddannelser.

Meget pædagogisk arbejde foregår i et tværfagligt samarbejde. Derfor skal pædagoger også kunne arbejde tværfagligt og bruge deres fagsprog i tværfaglige sammenhænge og have kendskab til andre faggruppers faglighed og fagsprog. For at understøtte dette tværfaglige element tilrettelægges pædagoguddannelsen således, at de studerende i løbet af uddannelsen, med udgangspunkt i egen faglig identitet, skal samarbejde med studerende fra andre relevante uddannelser.

3.2. Uddannelsens foreslåede indhold, varighed og struktur.

Hovedelementerne i en reform af pædagoguddannelsens indhold er styrket faglighed og øget fleksibilitet. Fagligheden styrkes såvel i den teoretiske som i den praktiske del af uddannelsen. Den øgede fleksibilitet skal forbedre de studerendes muligheder for at specialisere sig mod bestemte arbejds-/funktionsområder, herunder mulighed for at knytte den sidste del af praktikuddannelsen sammen med den valgte specialisering.

Fagligheden styrkes bl.a. ved at sætte mere fokus på de slutkompetencer, de studerende skal opnå gennem uddannelsen, jf. ovenfor. Der foretages en reduktion af de obligatoriske faglige elementer, således at de fremover udgøres af følgende fag og faglige elementer:

1. Pædagogik.
2. Individ, institution og samfund.
3. Dansk, kultur og kommunikation.

Der indføres følgende 3 linjefag, hvoraf den studerende skal vælge ét:

1. Sundhed, krop og bevægelse.
2. Udtryk, musik og drama.
3. Værksted, natur og teknik.

Endelig indføres specialisering i følgende arbejdsområder, hvoraf den studerende skal vælge én:

1. Børn og unge.
2. Mennesker med nedsat funktionsevne.
3. Mennesker med sociale vanskeligheder.

De faglige mål tydeliggøres bl.a. ved, at der fastsættes centrale CKF'er (centrale kundskabs- og færdighedsområder) i stedet for – som ordningen er i dag – at den enkelte institution fastlægger disse.

De centralt fastsatte CKF'er og opstramninger i øvrigt på bekendtgørelsesniveau vil bl.a. omfatte fagenes fordeling på studieårene, forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktik, specialiseringsmuligheder og prøveformer i sammenhæng med studieforløbet. En større ensartethed på disse områder vil bl.a. give de studerende bedre mulighed for at kunne skifte uddannelsessted under studieforløbet.

Uddannelsen tilrettelægges, så den studerende kan tilegne sig kompetencer til bl.a. at kunne indgå i professionelle relationer, som tager hensyn til det enkelte barns, den unges og den enkelte voksnes identitet og forudsætninger, at kunne opstille mål, overveje og evaluere metoder og opstille handleplaner for den pædagogiske virksomhed, at kunne planlægge og gennemføre aktiviteter, der får børn, unge og voksne til at opleve den pædagogiske proces som meningsfuld og engagerende og at kunne agere i og anvende det lovgrundlag, som sætter de overordnede rammer for det pædagogiske arbejde.

Ved at indføre linjefag reduceres antallet af fag i den obligatoriske fagrække for den enkelte studerende. Det giver større mulighed, end det er tilfældet i dag, for at fordybe sig i det enkelte fag og dermed for at styrke fagligheden. Indhold og omfang af de enkelte linjefag skal modsvare de øgede krav til faglighed og for-

dybelse. Det enkelte fag skal derfor styrkes både i omfang og kvalitet. Dette vil ske i den kommende bekendtgørelse ved fastlæggelse af mål og CKF'er.

Nærmere regler om de studerendes valg af linjefag vil blive fastsat i en kommende bekendtgørelse, jf. bestemmelsen i § 5, stk. 2, med tilhørende bemærkninger.

Faget dansk styrkes med henblik på at skærpe den studerendes sproglige og kulturelle bevidsthed og på at give den studerende forudsætninger for at varetage opgaven i forhold til sprogstimulering af børn, herunder sprogstimulering af tosprogede småbørn.

Styrkelse af specialisering mod bestemte arbejds-/funktionsområder sikres i den ny pædagoguddannelse ved, at uddannelsen indeholder et antal specialiseringer, der sigter mod forskellige dele af den pædagogiske profession. Disse er

- børn og unge,
- mennesker med nedsat funktionsevne og
- mennesker med sociale problemer.

Et væsentligt element i denne styrkelse er muligheden for at knytte den teoretiske del af specialiseringen sammen med den sidste del af praktikuddannelsen.

Uddannelsen skal som i dag have en varighed på 3½ år, svarende til 210 ECTS og fortsat være en professionsbacheloruddannelse.

Uddannelsen struktureres i en vekselvirkning mellem teoretisk uddannelse på uddannelsesinstitutionen og praktik på praktikinstitutionen.

Efter lov om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v skal uddannelsesinstitutionerne på internettet give oplysninger om bl.a. uddannelsens mål, fagudbud og læseplaner m.v., hvorved bl.a. kommende studerende vil kunne blive bekendt med den pågældende uddannelsesinstitutionens studie- og arbejdsformer, lektionstimetal og kravene til selvstændige studiearbejder. Disse oplysninger vil kunne give en kommende studerende et kvalificeret grundlag for valg af uddannelsesinstitution.

3.2.1. Praktikuddannelsen.

Formålet med praktikuddannelsen er at konfrontere teoretiske og praktiske aspekter af uddannelse og erhverv, at indfange og generere viden fra praksis, som er vanskelig at eksplicite, og gennem arbejdsfunktioner at give den studerende et realistisk indtryk af professionsarbejdet, som kan lette overgangen til erhverv.

Praktikuddannelsen tilrettelægges med udgangspunkt i professionens virksomhedsområde og behov og tilrettelægges med progression gennem hele uddannelsesforløbet med henblik på, at de studerende tilegner sig kompetencer, der danner et fagligt grundlag for overgang til erhvervsmæssig beskæftigelse.

Praktikken er således den del af den studerendes uddannelse, der foregår gennem og samtidig med udførelse af praktisk pædagogisk arbejde, og som sigter mod det selvstændigt udøvende inden for pædagogprofessionen. De arbejdsfunktioner, der er indeholdt i praktikuddannelsen, fastlægges af praktikstedet. Arbejdsfunktionerne skal ligge på linie med det uddannede personales, dog under hensyn til, at den studerende er under uddannelse, og skal bidrage til opfyldelse af institutionens primære formål som pædagogisk institution. De studerende vil derfor fortsat have en arbejdsmæssig værdi under praktikuddannelsen.

I den ulønnede praktikperiode modtager de studerende SU efter reglerne herom.

Det er et væsentligt formål med reformen, at den studerendes uddannelsesmæssige udbytte af praktikuddannelsen styrkes. Derfor skal såvel den samlede praktikuddannelse som den enkelte praktikperiode tilrettelægges i forhold til uddannelsesmål, som fastlægges i en kommende bekendtgørelse, og der vil blive stillet krav om, at praktikuddannelsen skal indeholde tilrettelagte forløb og arbejdsfunktioner, som retter sig mod de uddannelsesmæssige mål, som fastlægges af praktikstedet i samarbejde med uddannelsesstedet og den studerende ved begyndelsen af den enkelte praktikperiode. Der indføres en praktikuddannelsesplan, der vil være et væsentligt redskab i tilrettelæggelsesarbejdet. Ved reformen skal mulighederne for at benytte et bredere praktikfelt forbedres blandt andet ved, at den studerende får mulighed for at komme i praktik i børnehæ-

veklassem. F.eks. kan praktik i børnehaveklasser kombineres med praktik i skolefritidsordninger. Endelig skal der skabes bedre sammenhæng mellem praktikuddannelsen og uddannelsen i øvrigt, især hvad angår sammenhængen med specialiseringen, idet den sidste praktik skal indgå i den valgte specialisering.

Undervisningsministeren vil blive bemyndiget til at fastlægge mål for den enkelte praktikperiode, jf. bemærkninger til § 5, stk. 2. Målene for den enkelte praktikperiode vil dels indeholde konkretisering af progressionen i den samlede praktikuddannelse, dels indeholde specifikke mål, som relateres til den enkelte periodes særlige karakter. Således vil målene for praktikken i første studieår primært indeholde specifikke mål, som vedrører kendskab til området, brugergruppe og opgaver. Målene for den lønnede praktik på andet studieår vil indeholde specifikke mål, som vedrører den studerendes evne til at indgå som aktiv og forpligtet medarbejder, og i den lønnede periode på tredje studieår vil de specifikke mål primært blive relateret til specialiseringen.

Kravene til forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af praktikken foreslås styrket. Uddannelsesinstitutionens, praktikstedets og den studerendes opgaver i forbindelse med forberedelse, gennemførelse og efterbehandling af den enkelte praktikperiode vil således blive præciseret. Ministeren fastsætter nærmere regler herom samt regler om praktikbedømmelse, jf. bemærkningerne til § 8.

Praktikken udgør fortsat 74 ECTS-point og består fortsat af lønnet og ulønnet praktik. Den ulønnede praktik er på 14 ECTS-point, mens den lønnede del udgør 60 ECTS-point. Den ulønnede praktikperiode placeres i første studieår. Den lønnede praktik placeres fortsat som to perioder på hver 30 ECTS i henholdsvis begyndelsen af 2. studieår og slutningen af 3. studieår.

3.2.2. Bachelorprojektet.

Alle studerende skal efter 3. studieår udarbejde et professionsbachelorprojekt, der bl.a. sigter mod, at den studerende tilegner sig særlig indsigt i et afgrænset centralt område eller problem af både teoretisk og praktisk karakter, der er centralt i forhold til professionen. Bachelorprojektet gennemføres efter sidste periode i praktikuddannelsen for i videst muligt omfang at give mulighed for sammenhæng mellem den teoretiske og den praktiske del af uddannelsen.

3.3. Adgangskravene til uddannelsen.

For at sikre at uddannelsens faglige niveau kommer på linje med de øvrige professionsbacheloruddannelser vil adgangskravene til uddannelsen blive strammet fra de nuværende krav (hhv. gymnasial uddannelse eller Dansk A, et andet fag B og mindst 2 års erhvervs erfaring eller erhvervsuddannelse af mindst 2½ års varighed eller bestået adgangsprøve til videregående social- og sundhedsuddannelser eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse til pædagogmedhjælper, dagplejer, omsorgsmedhjælper mv. (pgu)) til gymnasial uddannelse, social- og sundhedsassistentuddannelsen eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse til pædagogmedhjælper, dagplejer, omsorgsmedhjælper mv. (pgu) med niveaukrav i blandt andet dansk. For at sikre at de formelle adgangskrav ikke udelukker ansøgere med de nødvendige reelle kvalifikationer, vil der dog blive fastsat regler om optagelse af ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, men som kan dokumentere kvalifikationer, der ud fra en realkompetencevurdering kan sidestilles hermed.

3.4 Aktiv deltagelse.

De studerende forudsættes at tage ansvar for deres studium og at have motivation og disciplin til at deltage aktivt i undervisningen.

Deltagelsespligten vil blive håndhævet aktivt. Der vil blive fastsat regler om mødepligt i praktikken, og for den øvrige undervisning vil der blive fastsat regler om mødepligt henholdsvis deltagelsespligt. Der vil blandt andet blive fastsat regler om mødepligt ved undervisningsformer og i fag og fagområder, som kræver flere studerendes samtidige medvirken.

3.5. Samspil med andre uddannelser.

Samarbejds mulighederne med andre relevante uddannelser, herunder læreruddannelsen og socialrådgiveruddannelsen foreslås sikret ved, at uddannelsen for alle studerende indeholder et modul, der kan tilrettelæg-

ges i samarbejde med andre relevante uddannelsesinstitutioner, og som sigter mod, at den studerende tilegner sig kompetencer, der fremmer samarbejde med andre relevante professioner.

3.6. Tilvejebringelse af praktikuddannelsespladser.

De hidtidige regler om tilvejebringelse af praktikpladser ophæves pr. 1. januar 2007 som led i kommunalreformen. Regler om tilvejebringelse af praktikpladser og fastsættelse af optagelsestal for en række mellem-lange videregående uddannelser er nu indføjet i lov om mellemlange videregående uddannelser. Herefter er det uddannelsesinstitutionerne, der fordeler praktikpladser, som statens institutioner, regionsråd, kommunalbestyrelser, og private, herunder selvejende institutioner, der modtager statstilskud, har pligt til at stille til rådighed for uddannelsen i overensstemmelse med det fastsatte optagelsestal. Optagelsestallet fastsættes af undervisningsministeren efter dialog med regionsrådene og kommunalbestyrelserne.

3.7. Meritpædagoguddannelsen.

Den særligt tilrettelagte uddannelse under Åben Uddannelse – meritpædagoguddannelsen – vil blive videreført efter de samme regler, som gælder i dag. Uddannelsen svarer til den ordinære uddannelse med hensyn til formål, fagligt indhold mv., og de meritstuderende vil opnå de samme kompetencer. Den vigtigste forskel er, at meritpædagoguddannelsens praktikperiode – som i dag – kun er på tre måneder, idet et af optagelseskravene til merituddannelsen er erfaring fra pædagogisk eller tilsvarende arbejde i et omfang, der svarer til normalt 5 års fuldtidsbeskæftigelse.

4. Økonomiske konsekvenser for stat og kommuner.

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for stat og kommuner, da den nuværende fordeling af lønnet og ulønnet praktik bevares, og de studerendes arbejdsværdi forudsættes uændret. Styrkel- sen af praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet forventes gennemført indenfor de nuværende rammer gennem bl.a. præcisering af de opgaver, som uddannelsesstedet, praktikinstitutionen og den studerende skal varetage før, under og efter praktikperioden. Herunder at de studerende ud over deltagelse i praktikken løbende forbereder og efterbehandler arbejds- og studieopgaver i forbindelse med praktikken, herunder læsning af relevant litteratur.

Det forudsættes, at KL og regionsrådene medvirker til at sikre, at mulighederne for lønnet praktik i børnehaveklasser, små specialiserede institutioner for handicappede og tilsvarende institutioner for personer med sociale vanskeligheder forbedres væsentligt. Sikringen af mulighederne for at benytte et bredere praktikfelt forudsættes gennemført udgiftsneutralt.

5. Administrative konsekvenser for stat og kommuner.

Lovforslaget forventes ikke at have større administrative konsekvenser for stat og kommuner. I forbindelse med sikring af muligheden for et bredere praktikfelt må påregnes et mindre administrativt arbejde i kommunerne med udarbejdelse af administrativ model.

6. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget forventes ikke at have økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

7. Administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget forventes ikke at have miljømæssige konsekvenser

9. Administrative konsekvenser for borgerne.

Lovforslaget forventes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

10. Forholdet til EU-retten.

Forslaget har ingen EU-retlige aspekter

11. Høring

Lovforslaget har før fremsættelsen for Folketinget været fremlagt i Høringsportalen (hoeringsportalen.dk) med henblik på offentlig høring. Derudover har forslaget været udsendt til høring hos følgende organisationer mv.:

12. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat og kommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat og kommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget har ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at pædagoguddannelsen er en professionsbacheloruddannelse. Bestemmelsen viser endvidere hen til det omfattende og sammensatte arbejdsområde, uddannelsen retter sig mod.

Det pædagogiske arbejdsområde dækker dels yderpunkterne af livsforløbet fra den tidlige barndom til alderdommen og omfatter derved næsten alle børn og unge samt voksne med behov for særlig støtte. Professionsbachelorniveauet giver den færdiguddannede pædagog adgang til de pædagogiske diplomuddannelser, til nogle masteruddannelser og (beslægtede) kandidatuddannelser eventuelt efter en kortere suppleringsuddannelse.

Til stk. 2

Bestemmelsens grundlag er en beskrivelse af professionens faglige kerne og de grundlæggende opgaver, som pædagogen varetager uanset målgruppe eller ansættelsesområde. Formålet med bestemmelsen er, at sikre en pædagoguddannelse, som matcher de nuværende og kommende krav på den pædagogiske profession og at styrke fagligheden med fokus på de kompetencer, de færdiguddannede pædagoger skal have for at kunne varetage de mange forskellige opgaver inden for den pædagogiske profession. De kompetencer, som vil danne grundlag for en udbygget målformulering i den kommende bekendtgørelse, omfatter dels en overordnet kompetence til at handle og reflektere på forskellige niveauer og i forskellige praksissammenhænge, bl.a. gennemførelse af pædagogiske handlinger, planlægning og refleksion over pædagogisk arbejde og kommu-

nikation om og udvikling af pædagogisk arbejde, dels en række professionelle grundkompetencer. Grundkompetencerne omfatter:

- Social og kommunikativ kompetence, herunder evne til indgå i et professionelt samarbejde med kollegaer og andre faggrupper.
- Personlig og relationel kompetence, herunder evne til opbygge og udvikle professionelle relationer til brugere og pårørende.
- Faglig kompetence, herunder teoretisk indsigt, musiske og kreative redskaber samt evne til at handle såvel intuitivt som planlagt og reflekteret.
- Organisatorisk kompetence, herunder evne til at organisere og udvikle pædagogisk praksis samt rammerne herfor.
- Systemkompetence, herunder evne til at indgå og agere i offentlig forvaltning.
- Udviklings- og læringskompetence, herunder evne til at inddrage ny viden og forskning i udvikling af pædagogisk virksomhed.

Til § 2

Bestemmelsen fastholder, at pædagoguddannelsen skal kvalificere den færdiguddannede pædagog til arbejdet inden for hele den pædagogiske profession. Samtidig fastlægges, at uddannelsen skal indeholde specialisering, som rettes mod et specifikt fagområde, funktionsområde eller arbejdsområde.

Der henvises til de almindelige bemærkninger og til bemærkningen til § 6.

Til § 4

Uddannelsens omfang fastsættes til 3½ år, 210 ECTS-point, hvilket er det samme som den nuværende uddannelse. 60 ECTS-point svarer til en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år.

Til § 5

Til stk. 1

Uddannelsen vil omfatte en række grundlæggende, professionsorienterede faglige elementer, som er nødvendige for, at den studerende kan tilegne sig de kompetencer, der er behov for på pædagogernes arbejdsmarked. Uddannelsen i det enkelte fag og faglige elementer sigter således mod at give den studerende faglige kompetencer til at anvende faget i pædagogisk arbejde.

For at styrke pædagogernes faglighed reduceres antallet af obligatoriske fag og faglige elementer. En del af de eksisterende fag- og fagområder vil blive indarbejdet i den nye fagrække. F.eks. vil pædagogik udover arbejdet med professionens metoder og didaktik omfatte områder som filosofi, antropologi, psykologi og sociologi, mens faget Individ, institution og samfund bl.a. vil omhandle lovgivningsmæssige og organisatoriske rammer om de pædagogiske institutioner samt forholdet mellem individ og institution. Hermed vil det nye fag rumme elementer fra de tidligere fag, socialfag samt faget kommunikation, organisation og ledelse. Dansk, der hidtil har indgået i rækken af aktivitets- og kulturfag, bliver selvstændigt, obligatorisk og med et væsentligt større omfang end i dag. Faget skal styrkes med henblik på at skærpe den studerendes kulturelle og sproglige bevidsthed og give pædagogerne bedre forudsætninger for at bidrage til barnets sproglige udvikling, herunder den sproglige udvikling hos tosprogede børn.

Indførelsen af liniefag, primært inden for det aktivitets- og kulturfaglige område skal ligeledes medvirke til at øge pædagogens specifikke kvalifikationer, idet reduktionen i antallet af fag for den enkelte studerende giver mulighed for, at styrke det enkelte fagområde med hensyn til mål, indhold og omfang. Den studerende skal gennemføre ét af de i § 5 nævnte liniefag. De enkelte liniefag kan evt. udbydes som efteruddannelse som en del af de pædagogiske diplomuddannelser for at imødekomme et evt. behov for pædagoger med en bredere faglig profil.

Fagenes, de faglige elementers og liniefagenes mål, CKF (centrale kundskabs- og færdighedsområder) og omfang vil blive fastlagt i en kommende bekendtgørelse.

Til stk. 2

Bemyndigelsen forudsættes anvendt til i den kommende uddannelsesbekendtgørelse at fastlægge mål og rammer for fagene, deres indbyrdes relationer og omfang. De faglige mål og målene for de enkelte praktikperioder vil blive tydeliggjort med henblik på at sikre, at de studerende udvikler kompetence til iagttagelse, analyse, praksisudvikling, refleksion og handling i pædagogarbejde. Jf. bemærkningerne til § 8.

Fagene tænkes organiseret på en sådan måde, at de bidrager til den studerendes tilegnelse af en række faglige og personlige redskaber og kompetencer, som tilsammen danner den kommende pædagogs videngrundlag og potentielle handlingsberedskab for at kunne tilrettelægge institutionelle pædagogiske betingelser for børn/brugeres udvikling, dannelse og livsmestring.

I bekendtgørelsen vil der endvidere blive fastsat CKF'er. I forbindelse med fastsættelse af mål og CKF'er vil fagenes naturvidenskabelige dimension blive præciseret.

Til § 6

Med henblik på, at den enkelte studerende specialiserer sig i et nærmere afgrænset arbejds-, funktions- eller fagområde, skal uddannelsen indeholde de tre specialiseringsmuligheder, der er nævnt i teksten, og som sigter mod forskellige dele af pædagogernes arbejdsfelt, og hvoraf den studerende skal vælge én. Specialiseringen skal have sammenhæng med både uddannelsen på uddannelsesinstitutionen og i praktikken.

Hver specialisering består af en obligatorisk kombination af fag og faglige elementer, der er udvalgt fra den samlede fagrække, og tilrettelægges sådan, at den studerende fordyber sig i fag eller arbejdsfunktioner, der er relevante for det pågældende arbejdsområde. I forbindelse med specialiseringen arbejder den studerende således med fag-, arbejds- og funktionsområde i indbyrdes sammenhæng.

Undervisningen inden for en specialisering skal sigte mod en bred vifte af kompetencer og rumme tilgange af både teoretisk, færdighedsmæssig og praktisk karakter – også sådan, at det, den studerende lærer, bliver eksemplarisk i forhold til måden at forholde sig til andre områder på. Alle studerende skal – uanset valg af specialisering – gennem uddannelsen kvalificere sig i forhold til hele det pædagogiske arbejdsområde. Det vil således være nærliggende, at studerende beskæftiger sig med centrale temaer som f.eks. rummelighed, negativ social arv eller samarbejde med pårørende uanset valg af specialisering.

I en kommende bekendtgørelse fastsættes regler for muligheden for at underopdele de enkelte specialiseringer. F.eks. kunne specialiseringen "Børn og unge": underopdeles i "mindre børn", "større børn og unge", "pædagogiske læreplaner i dagtilbud", "indskoling" eller "børn og unge med anden kulturel baggrund end dansk". I specialiseringen "Mennesker med nedsat funktionsevne" vil f.eks. kunne etableres følgende underopdelinger: "ældreområdet", "unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse" eller "børn med spastiske lammelser". Specialiseringen "Mennesker med sociale problemer" vil f.eks. kunne rumme følgende underopdelinger: "misbrugere", "mennesker i sorg eller krise" eller "truede familier", jf. også afsnittet om specialiseringsmuligheder under de almindelige bemærkninger.

Omfanget af de enkelte specialiseringer fastsættes i en kommende bekendtgørelse.

I forhold til den nuværende uddannelse vil uddannelsen efter denne lov således indeholde en tydelig præcisering af den enkelte studerendes mulighed for og pligt til specialisering.

Til § 7

Samarbejdet mellem pædagoguddannelsen og andre mellemlange videregående uddannelser, herunder læreruddannelsen og socialrådgiveruddannelsen skal styrkes. Målet er, at de studerende får en forståelse af egen og andres kompetencer og profession i løsning af konkrete arbejdsopgaver. Dette vil give en bedre opgaveløsning i samarbejdsfladerne mellem professionerne og kan bl.a. bidrage til at bryde negativ social arv gennem udøvelsen af den pædagogiske profession.

Det er tanken, at der i pædagoguddannelsen skal indgå et tværfagligt element svarende til øvrige professionsbacheloruddannelser. Det tværfaglige element skal indgå i såvel den teoretiske undervisning som i praktikken og arrangeres i samspil med mindst en af de samarbejdsparter, der er relevante for faggruppen. Samarbejde mellem professioner kan fx være samarbejde mellem pædagoger og lærere i forbindelse med skolestart, samarbejde mellem pædagoger og sygeplejersker i forbindelse med pædagogisk arbejde inden for det psykiatriske område eller samarbejde mellem pædagoger og socialrådgivere i forbindelse med særlig indsats overfor truede børn og unge.

I visse mellemlange videregående uddannelser, bl.a. uddannelserne til socialrådgiver, fysio- og ergoterapeut, sygeplejerske og afspændingspædagog, er der indført et sådant tværfagligt element på mindst 8 ECTS-point. I andre mellemlange videregående uddannelser vil det kræve en bekendtgørelsesændring at indføre et lignende tværfagligt element, mens det for læreruddannelsen i givet fald kræver en lovændring.

Til § 8

De allerede gældende regler til sikring af praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet vil blive videreført. De omhandler:

- Mål for den enkelte studerendes praktik fastlægges af praktiksted i samarbejde med studerende og uddannelsesinstitutionen inden for rammer i bekendtgørelsen.

- De studerende skal have vejledning, som praktikstedet sørger for.

- Der skal være midtvejsmøde mellem uddannelsesinstitution, studerende og praktiksted for at give mulighed for at korrigere det videre forløb.

- Der er to ugers indkald til uddannelsesinstitutionen i løbet af den samlede praktikperiode, hvor den studerende skal have supplerende undervisning.

- Praktikstedet afgiver en skriftligt begrundet udtalelse til uddannelsesinstitutionen med bedømmelse af den studerendes udbytte af praktikken ved afslutningen af hver periode. På grundlag heraf bedømmes den studerendes praktik i den pågældende periode til "Godkendt" eller "Ikke godkendt". En studerende, hvis praktikperiode bedømmes til "Ikke godkendt", kan ikke fortsætte på uddannelsens næste trin, men har ret til at gå perioden om én gang. Bedømmes også denne periode til "Ikke godkendt", er den studerende afskåret fra at fortsætte uddannelsen.

For yderligere at styrke praktikkens uddannelsesmæssige kvalitet vil det i den kommende bekendtgørelse blive præciseret, hvilke opgaver der påhviler uddannelsessted, praktikinstitution og den studerende.

Før praktikperioden: Uddannelsesstedet forbereder den studerende i henhold til målene for praktikperioden, ligesom det forbereder den studerende på læring i praksis, herunder læringsformer og studiemetoder. Desuden vejleder uddannelsesstedet den studerende i arbejdet med at opstille læringsmål. Praktikstedet udarbejder uddannelsesplaner i overensstemmelse med bekendtgørelsens mål for den enkelte periode. Desuden udarbejdes materiale om praktikstedet, herunder formål, karakteristik af brugergruppe, arbejdsmetoder og evt. henvisninger til relevant litteratur. Uddannelsesplanerne kan evt. udarbejdes i samarbejde med uddannelsesstedet. Den studerende udarbejder som led i studiet en praktikuddannelsesplan med angivelse af relationerne mellem praktikken og studiet i øvrigt. Der fastsættes nærmere regler om praktikuddannelsesplanen. Den studerende er desuden forpligtet til at forberede sig på praktikken på grundlag af det udarbejdede materiale, herunder udarbejdelse af spørgsmål til praktikstedet samt læsning af relevant litteratur.

Under praktikperioden: Praktikstedet fastlægger målet for praktikken i samarbejde med studerende og uddannelsesinstitutionen, jf. gældende regler. Praktikuddannelsesplanen inddrages i fastlæggelsen af disse mål. Den studerende vedligeholder i samarbejde med praktikvejlederen praktikuddannelsesplanen med notater og aftaler om den løbende praktik i forbindelse med vejledning og midtvejsmøder mv. efter de gældende regler. Praktikuddannelsesplanen inddrages i uddannelsesstedets løbende evaluering og vejledning af den studerende og anvendes til om nødvendigt at korrigere forløbet og/eller styrke uddannelsesinstitutionens vejledningsindsats over for den studerende. Den studerende skal desuden – udover deltagelse i praktikken - løbende forberede og efterbehandle arbejds- og studieopgaver i forbindelse med praktikken, herunder læsning af relevant litteratur.

Efter praktikperioden: Praktikstedet udsteder en skriftlig praktikerklæring til den studerende og uddannelsesinstitutionen. Erklæringen udarbejdes i samarbejde med den studerende og skal indeholde oplysninger om, hvilke arbejdsområder og funktioner den studerende faktisk har været beskæftiget med på praktikstedet og om den studerendes eventuelle særlige behov for fortsat praktik eller anden supplerende uddannelse. Erklæringen indeholder praktikstedets bedømmelse af den studerende jf. de gældende regler. Uddannelsesstedet skal efterbehandle den studerendes praktikforløb og inddrage denne i den løbende evaluering og vejledning af den studerende og anvendes til om nødvendigt at styrke vejledningsindsatsen over for den studerende.

Der vil fortsat være praktik på henholdsvis 1., 2. og 3. år i uddannelsen med et samlet omfang på 14 ECTS-point + 2 x 30 ECTS-point.

I den nuværende uddannelse er mulighederne i realiteten begrænsede for lønnet praktik i en række relevante typisk personalemæssigt små pædagogarbejdspladser, herunder børnehaveklasser. Disse begrænsninger udgør et kvalitetsproblem for uddannelsen.

På baggrund af folkeskolelovens krav om, at den, der skal forestå undervisningen i en børnehaveklasse, skal have gennemført uddannelsen til pædagog, er det i særlig grad et problem, at studerende stort set ikke i praksis har fået mulighed for at gennemføre praktikuddannelse i de lange praktikperioder i børnehaveklasser.

Derfor forudsættes det, at KL og regionsrådene medvirker til, at mulighederne for lønnet praktik i børnehaveklasser, små specialiserede institutioner for handicappede og tilsvarende institutioner for personer med sociale vanskeligheder forbedres væsentligt. Praktik i børnehaveklasser kan f. eks. kombineres med praktik i skolefritidsordninger.

Bemyndigelsen i stk. 4 forventes anvendt til at styrke kravene til forberedelse, gennemførelse og bearbejdning af praktikuddannelsen og fastsætte regler om, at den studerende som led i studiet skal udarbejde en praktikuddannelsesplan med angivelse af relationerne mellem praktikken og studiet i øvrigt. Praktikuddannelsesplanen justeres løbende gennem hele uddannelsen. Der vil endvidere blive fastsat regler om uddannelsesinstitutionernes pligt til at følge den studerendes uddannelse i praktikinstitutionen. Det er tanken, at den nuværende mulighed for studerende til at gennemføre enten 2. eller 3. års praktik i udlandet vil blive videreført. Praktikforholdet skal som hidtil være et led i et uddannelsessamarbejde mellem institutionen og en eller flere institutioner i udlandet. Tilladelse til at gennemføre et ulønnet praktikophold i udlandet vil som hidtil berettige den studerende til SU i praktikperioden.

Til § 9

Pædagoguddannelsen blev i 2001 en professionsbacheloruddannelse. Der indgår derfor – som i øvrige professionsbacheloruddannelser – et professionsbachelorprojekt. Formålet med bachelorprojektet er, at den studerende tilegner sig en særlig indsigt i et afgrænset emne eller område eller i en afgrænset problemstilling. Bachelorprojektet vil bl.a. skulle bedømmes på den studerendes evne til i bachelorprojektet at dokumentere, analysere, reflektere og perspektivere viden og information. Emnet for projektet skal være centralt i forhold til professionen. Bachelorprojektet er placeret sidst i uddannelsen for i videst muligt omfang at give mulighed for at etablere sammenhæng til såvel den praktiske som den teoretiske del af uddannelsen.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler tænkes anvendt til at beskrive målet med, omfanget, udformningen og tilrettelæggelse af bachelorprojektet.

Til § 10

De nærmere regler om uddannelsen vil blive fastsat dels med hjemmel i dette lovforslag og dels med hjemmel i lov om mellemlange videregående uddannelser.

Til nr. 1

Bemyndigelsen forventes anvendt til en skærpelse af adgangskravene til uddannelsen i forhold til den nuværende uddannelse. Adgangskravet vil blive en gennemført gymnasial uddannelse, social- og sundhedsassistentuddannelsen eller den grundlæggende pædagogiske uddannelse med niveauekrav blandt andet i dansk. Et vist niveauekrav i dansk er en forudsætning for at gennemføre uddannelsen og for den senere udøvelse af pæ-

dagogisk virksomhed. Der skal fortsat kunne gives adgang for ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse, hvis de ud fra en realkompetencevurdering anses for at have tilstrækkelige kvalifikationer til at kunne gennemføre uddannelsen.

Ansøgere, der ikke har en adgangsgivende uddannelse med de fastsatte niveauekrav skal kunne optages efter den enkelte institutions beslutning. Denne beslutning skal være begrundet i, at ansøgeren på anden vis har erhvervet sig kvalifikationer, der kan sidestilles med de fastsatte adgangskrav og af institutionen vurderes til at kunne gennemføre uddannelsen. Det vil f. eks. kunne være tilfældet, hvis ansøgeren har en erhvervsuddannelse med et passende niveau i blandt andet dansk. Det forudsættes, at en institutions afgørelse om optagelse på baggrund af en realkompetencevurdering, som noget nyt også skal være bindende for andre institutioner, hvor den pågældende ansøger vil søge optagelse. Institutionen skal iagttage principperne for god forvaltningsskik.

Til nr. 2

Studieordningen skal indeholde de af institutionen inden for uddannelsesbekendtgørelsens rammer fastlagte regler om uddannelsen. De nærmere regler skal sikre, at studieordningerne lever op til en landsdækkende standard.

Til nr. 3

Bemyndigelsen forventes anvendt til præcisering af deltagelsespligten, herunder mødepligten, og konsekvenserne ved manglende opfyldelse af pligten. Til visse dele af uddannelsen, herunder praktikken, vil der blive fastlagt mødepligt. Der vil blandt andet blive fastsat regler om mødepligt ved undervisningsformer og i fag og fagområder, som kræver flere studerendes samtidige medvirken. Hvis den studerende ikke har opfyldt deltagelsespligten, herunder mødepligten, skal det medføre, at den studerende pålægges at indhente det forsumte. Reglerne vil blive udarbejdet i samarbejde med relevante rektorforsamlinger. Herudover vil det blive fastsat, at opfyldelsen af deltagelsespligten, skal være en forudsætning for at kunne indstille sig til prøve.

Til nr. 4

Bemyndigelsen forventes bl.a. anvendt til i den kommende bekendtgørelse om uddannelsen at stille øgede og mere ensartede prøvekrav i forhold til kravene i den nuværende uddannelse. Der vil som nu blive en 1. årsprøve og tre praktikperioder, der alle skal bestås for, at den studerende kan gå videre på uddannelsen. Desuden vil indførelse af CKFer betyde mere ensartede grundlag for bedømmelse af de studerendes præstationer.

Til nr. 5

Der er fastsat regler om lærerkvalifikationer i bekendtgørelse om lektorbedømmelse ved Centre for Videregående Uddannelse og andre institutioner for mellemlange videregående uddannelser. Fremtidige ændringer heraf vil få hjemmel i den foreslåede bestemmelse.

Til nr. 6

Ministerens kan fastsætte regler om uddannelsesinstitutionens behandling af klager fra de studerende over uddannelsesinstitutionens afgørelser, herunder om klagefrist og om krav til sagsbehandlingen. Det forudsættes fastsat, at institutionerne skal praktisere god forvaltningsskik.

Til § 11

De kommende regler i uddannelsesbekendtgørelsen om merit (fritagelse for dele af uddannelsen på grund af særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger) vil lægge vurderingen af ansøgerens kvalifikationer i de konkrete tilfælde ud til institutionerne.

Merit skal sikre overgangsmuligheder mellem uddannelserne og bidrage til så vidt muligt at undgå dobbeltuddannelse. Personer, der kan dokumentere særlige kvalifikationer, som helt eller delvist modsvarer ele-

menter i pædagoguddannelsen, kan få en tilsvarende afkortning af uddannelsen. Institutionerne skal foretage individuelle vurderinger med henblik på, at ansøgenes konkrete kvalifikationer tages i betragtning.

Muligheden i stk. 2 tager sigte på at fremme pædagoguddannelsens tilgængelighed for studerende med handicap.

Til § 12

Uddannelsen bliver i dag udbudt i hele landet, dels på Centre for Videregående Uddannelse, CVUere, dels på enkeltstående seminarier.

Til § 14

Institutionen skal ved behandling af klager fra de studerende iagttage principperne for god forvaltningsskik. Bestemmelsen indebærer, at der kun er klageadgang til Undervisningsministeriet, i det omfang der er fastsat regler herom. Dog kan institutionens afgørelser for så vidt angår retlige spørgsmål altid indbringes af den studerende, hvis retsstilling afgørelsen vedrører.

Bestemmelsen er identisk med § 28 i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.

Til § 15

Overgangsbestemmelser for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før lovens ikrafttræden, vil blive fastsat i den kommende bekendtgørelse om uddannelsen.

Til § 16

De pædagogseminarier, der ikke indgår i CVUer og dermed er omfattet af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v., er omfattet af kapitel 2 om institutionerne i den nuværende lov om uddannelse af pædagoger. Det foreslås at bestemmelserne i kapitel 2 i den gældende lov forsat finder anvendelse for disse enkeltstående seminarier.

Til § 17

Bestemmelsen svarer til bestemmelsen i den nuværende lov.

Bilag 1

Bekendtgørelse af lov om uddannelse af pædagoger

Herved bekendtgøres lov om uddannelse af pædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 796 af 3. september 1996, med de ændringer, der følger af § 16 i lov nr. 263 af 12. april 2000, § 10 i lov nr. 478 af 31. maj 2000, § 4 i lov nr. 482 af 31. maj 2000 og § 28 i lov nr. 483 af 31. maj 2000. Den bekendtgjorte lovtekst gælder først fuldt ud fra den 1. januar 2001, jf. § 22 i lov nr. 263 af 12. april 2000.

Kapitel 1

Uddannelsen

§ 1. Uddannelsen har til formål at uddanne pædagoger til at arbejde med børn, unge og voksne, herunder børn, unge og voksne med sociale vanskeligheder eller psykiske eller fysiske handicap.

Stk. 2. Uddannelsen skal give de studerende den teoretiske viden og praktiske erfaring, der er nødvendig for at kunne arbejde som pædagog, og skal bidrage til at fremme de studerendes personlige udvikling samt bidrage til at udvikle de studerendes interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

§ 2. Uddannelsen varer 3½ år og tilrettelægges således, at der veksles mellem undervisning på institutionen, jf. § 6, og praktik.

Stk. 2. Undervisningen på institutionen omfatter for alle studerende følgende fag: Pædagogik, psykologi, sociale fag, sundhedsfag, dansk, musik, bevægelsesfag, værkstedsfag, drama, naturfag og faget kommunikation, organisation og ledelse. Fagene kan samles i følgende faggrupper: Pædagogisk-psykologiske fag, social- og sundhedsfag og aktivitets- og kulturfag.

Stk. 3. Herudover kan institutionens undervisning omfatte andre studieaktiviteter.

Stk. 4. I uddannelsen indgår arbejde med et eller flere specialer.

Stk. 5. Praktikken omfatter øvelsespraktik og lønnet praktik.

Stk. 6. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsen, herunder om de studerendes pligt til at deltage i undervisningen ved institutionen og øvelsespraktikken og om uddannelsens afslutning.

Stk. 7. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om:

- 1) Kvalitetskontrol, herunder censorinstitutionen.
- 2) Klager til institutionen fra de studerende, herunder om klagefrist, i forbindelse med eksaminer og prøver.

§ 3. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at studerende med særlige uddannelses- eller beskæftigelsesmæssige forudsætninger fritages for dele af uddannelsen. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om fritagelse for dele af uddannelsen af helbredsmæssige grunde.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at den lønnede praktik, jf. § 2, stk. 5, for handicappede studerende og for studerende, der gennemfører dele af uddannelsen i udlandet, helt eller delvis kan erstattes af ulønnet praktik.

§ 4. Undervisningsministeren fastsætter efter forslag fra praktikpladsudvalgene, jf. § 19, antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om adgangen til uddannelsen og om optagelsen på institutionerne.

§ 5. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde fravige lovens bestemmelser om uddannelsen, hvis det sker for at fremme forsøgs- og udviklingsarbejde.

Kapitel 2

Institutionerne

§ 6. Undervisningen foregår på statsseminarier, på private seminarier eller på Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er), der af undervisningsministeren er godkendt til at uddanne pædagoger.

Stk. 2. Et privat seminarium skal være en selvejende institution eller udgøre en del af en sådan med vedtægter godkendt af ministeren.

Stk. 3. For de godkendte CVU'er gælder bestemmelserne i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v.

§ 6 a. Efter forhandling med bestyrelsen for et statsseminarium kan undervisningsministeren beslutte, at seminariet overgår til at blive en selvejende institution.

Stk. 2. Bestemmelserne i¹⁾ lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 2, stk. 2, om overdragelse af statens ejendomme og § 26 om tjenestemændenes retsstilling finder tilsvarende anvendelse.

§ 7. For at opnå godkendelse skal seminariet indgå som et hensigtsmæssigt led i en landsomfattende planlægning til opfyldelse af konstaterede eller forventede behov for uddannelsen.

Stk. 2. En godkendelse kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for seminariet, eller hvis seminariet ikke overholder de af undervisningsministeren fastsatte regler eller givne pålæg. Godkendelsen kan endvidere tilbagekaldes, hvis seminariet på grund af sin økonomiske situation skønnes uegnet til at fortsætte sin virksomhed.

§ 7 a. Undervisningsministeren kan modsætte sig nedlæggelse af et seminarium, hvis der efter ministerens skøn stadig er behov for seminariet. Undervisningsministeren fastsætter vilkårene for seminariets videreførelse.

§ 8. Et seminarium ledes af en rektor under ansvar over for en bestyrelse.

§ 9. Bestyrelsen sammensættes således, at flertallet af medlemmer kommer fra de uddannede pædagogers arbejdsområder og fra lokalsamfundet. De studerendes råd, jf. § 13, udpeger to repræsentanter til seminariets bestyrelse.

Stk. 2. Ved private seminarier skal bestyrelsens sammensætning fremgå af institutionens vedtægter og ved statsseminarier af en statut, der godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 3. Ministeren kan fravige bestemmelsen i stk. 1 for private seminarier, der var godkendt før lovens ikrafttræden.

§ 10. Bestyrelsen har den overordnede ledelse af seminariet. Bestyrelsen godkender seminariets studieordning efter forslag fra rektor. Bestyrelsen varetager seminariets interesser som uddannelsesinstitution og fastlægger linierne for seminariets udadvendte virksomhed og for dets udvikling på længere sigt.

Stk. 2. Ved private seminarier ansætter og afskediger bestyrelsen seminariets rektor og efter forslag fra rektor seminariets øvrige medarbejdere. Bestyrelsen kan bemyndige rektor til at ansætte og afskedige seminariets øvrige medarbejdere.

Stk. 3. Ved statsseminarier afgiver bestyrelsen indstilling til ministeren om ansættelse og afskedigelse af seminariets rektor. Bestyrelsen ansætter og afskediger efter forslag fra rektor seminariets øvrige medarbejdere, medmindre andet følger af reglerne i tjenestemandsløvgivningen. Bestyrelsen kan bemyndige rektor til at træffe afgørelse i disse sager.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om lærernes kvalifikationer.

§ 11. Bestyrelsen er over for undervisningsministeren ansvarlig for seminariets drift, herunder for forvaltningen af de statslige tilskud eller bevillinger.

Stk. 2. Hvis bestyrelsen ikke efterkommer påbud fra ministeren om at berigtige nærmere angivne forhold, kan ministeren beslutte,

- 1) at bestyrelsens opgave eller dele heraf i en periode varetages af personer, der udpeges af ministeren, eller
- 2) at bestyrelsen træder tilbage, således at en ny bestyrelse kan dannes efter reglerne i seminariets vedtægter eller statut.

Stk. 3. Hvis bestyrelsen ved sine dispositioner bringer seminariets videreførelse i fare, kan undervisningsministeren beslutte, at bestyrelsen straks træder tilbage, og kan i forbindelse hermed indsætte et midlertidigt styre, indtil der er valgt en ny bestyrelse efter reglerne i seminariets vedtægter eller statut.

§ 12. Rektor er seminariets pædagogiske leder og varetager desuden den daglige administrative og økonomiske ledelse af seminariet.

§ 13. Ved hvert seminarium nedsættes to råd, der repræsenterer henholdsvis medarbejderne og de studerende, og som er rådgivende for seminariets ledelse.

Stk. 2. De studerendes råd udpeger repræsentanter for de studerende til udvalg m.v., som seminariet har nedsat til at behandle spørgsmål af betydning for de studerende i almindelighed. Dette gælder dog ikke udvalg m.v., hvor de studerendes deltagelse ville stride mod anden lovgivning. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om valg til de studerendes råd, om de studerendes råds virksomhed og om bestyrelsens forpligtelse over for de studerendes råd.

Stk. 3. Bestyrelsen kan med de to råds tilslutning beslutte, at rådene tilsammen skal udgøre et fælles råd.

§ 14. For de godkendte private seminarier gælder bestemmelserne i lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. § 5 om formuens anvendelse ved seminariets ophør, § 5 a om sammenlægning og spaltning, § 8, stk. 3-5, om habilitet m.v., kapitel 4 om søgsmålskompetence, kapitel 5 om tilskud og lån, kapitel 6 om kapitalforvaltning, regnskab og revision samt § 27 om indtægtsdækket virksomhed og kapitel 9 a om tilsyn m.v.

Kapitel 3

Tilvejebringelse af praktikpladser

§ 15. Amtsrådet og kommunalbestyrelserne skal i samarbejde stille egnede praktikpladser til rådighed for uddannelsen i overensstemmelse med det fastsatte antal uddannelsespladser, jf. § 4, stk. 1, og med de regler, der er fastsat i medfør af § 2, stk. 6.

Stk. 2. Statslige institutioner og private institutioner, der modtager statstilskud, er forpligtet til at stille egnede praktikpladser til rådighed for øvelsespraktikken.

§ 16. Bestemmelserne om amtskommuner i denne lov gælder tilsvarende for Bornholms, Frederiksberg og Københavns Kommuner.

§ 17. Der nedsættes praktikpladsudvalg for pædagoguddannelsen af et eller flere amtsråd efter undervisningsministerens bestemmelse. Ministeren bestemmer, hvilke uddannelsesinstitutioner der helt eller delvis hører under det enkelte udvalg. Hvis et udvalg alene nedsættes af ét amtsråd, udpeges udvalget således:

Amtsrådet.....	1
Kommunalbestyrelserne i amtsråds- kredsen	3
De færdiguddannedes organisationer..	2

Stk. 2. Hvis udvalget nedsættes af flere amtsråd i fællesskab, fastsættes antallet af medlemmer i samme forhold som efter stk. 1.

Stk. 3. Rektorerne for de institutioner, der i henhold til stk. 1 hører under praktikpladsudvalget, eller den, de bemyndiger hertil, er tilforordnet praktikpladsudvalget.

Stk. 4. Praktikpladsudvalgets formand vælges af og blandt de kommunale medlemmer.

Stk. 5. Praktikpladsudvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 6. Amtsråd, der er repræsenteret i udvalget, stiller sekretariatsbistand til rådighed for praktikpladsudvalget.

§ 18. (Ophævet).

§ 19. Ud fra en vurdering af det fremtidige behov for færdiguddannede pædagoger i området og muligheden for at skaffe praktikpladser på institutionerne afgiver praktikpladsudvalget forslag til undervisningsministeren om antallet af uddannelsespladser på institutionerne.

Stk. 2. Praktikpladsudvalget koordinerer arbejdet med at tilvejebringe praktikpladser. Udvalget træffer beslutning om fordeling af praktikpladserne mellem institutionerne, der har pligt til at udnytte dem.

Stk. 3. Et praktikpladsudvalg kan indgå aftale med et andet praktikpladsudvalg om at udnytte praktikpladser, der er tilvejebragt af det andet praktikpladsudvalg.

§ 20. Institutionerne fordeler de studerende mellem de anviste praktiksteder, der har pligt til at modtage dem.

§ 21. Diakonhøjskolen i Århus har efter nærmere aftale med praktikpladsudvalg, der fordeler praktikpladser mellem institutioner, der udbyder pædagoguddannelsen i Århus Amtskommune, ret til at få stillet praktikpladser til rådighed for diakonelever.

Kapitel 4

§ 22. (Ophævet)

Kapitel 5

Efter- og videreuddannelse

§ 23. (Ophævet)

§ 23 a. (Ophævet)

§ 23 b. Seminarierne kan udbyde efter- og videreuddannelse til pædagoger og andre efter reglerne i lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.

Kapitel 6

Klage

§ 24. Seminariernes afgørelser efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven kan påklages til undervisningsministeren, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at klage og kan herunder bestemme, at klager ikke kan indbringes for ministeren eller kan indbringes for et særligt klagenævn, hvis afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Retlige spørgsmål ved afgørelser om en studerendes retsstilling kan altid indbringes for undervisningsministeren.

Kapitel 7

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 25. Loven træder i kraft den 1. august 1992. Bestemmelserne i kapitel 2 - 5 træder dog i kraft den 1. august 1991.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte overgangsregler for studerende, der er begyndt på deres uddannelse før den 1. august 1992.

§ 26. Undervisningsministeren kan for perioden indtil den 31. januar 1996 fastsætte regler om særligt tilrettelagte uddannelsesforløb for personer med særlige uddannelses- og beskæftigelsesmæssige forudsætninger. Ministeren kan i denne forbindelse fravige reglerne i lov om åben uddannelse.

§ 27. Lov om uddannelse af børnehave- og fritidspædagoger, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 10. november 1986, ophæves.

Stk. 2. (Udeladt).

Stk. 3. (Udeladt).

§ 28. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Lov nr. 1139 af 21. december 1994, hvis § 1 indsatte § 3, stk. 2, samt ændrede affattelsen af § 10, trådte i kraft den 23. december 1994. § 3, stk. 2, havde dog først virkning fra den 1. februar 1995.

Lov nr. 312 af 24. april 1996, som tilføjede § 2, stk. 7, § 6 a, § 7, stk. 2, 2. pkt., § 7 a, ændrede § 11, stk. 1, tilføjede § 11, stk. 3, og ændrede § 14 og § 24, træder i kraft den 1. januar 1997 og indeholder i § 5 følgende overgangsbestemmelser:

»*Stk. 2.* Lov om statsstøtte til visse private seminarier (seminaristøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 677 af 29. juli 1992, ophæves. Regler, der er fastsat med hjemmel i seminaristøtteloven, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Stk. 3. Følgende overgangsbestemmelser i lov om selvejende institutioner for videregående uddannelser m.v. finder tilsvarende anvendelse:

- 1) § 30, stk. 3, om statens tilskud og lån til bygningsforsyning og bygningsvedligeholdelse,
- 2) § 32 om eftergivelse af statens rentekrav,
- 3) § 33 om regulering af opsparing eller underskud pr. 1. januar 1997 eller ved senere overgang til selveje og
- 4) § 34 om overdragelse af statens udstyr mv.«

Lov nr. 415 af 22. maj 1996, som ændrede § 22, stk. 2, kapitel 5 og § 24, stk. 1, træder i kraft den 1. august 1997 og indeholder i § 3 følgende overgangsbestemmelser:

»*Stk. 1.* Tjenestemænd, der er ansat ved Socialpædagogisk Højskole eller årskursus for Børnehave- og Fritidspædagoger ved Danmarks Lærerhøjskole, og som får tilbudt tjeneste i en tilsvarende stilling ved Danmarks Pædagoghøjskole, har ikke krav på ventepenge, rådighedsløn eller pension som følge af de to institutioners nedlæggelse, men kan ved overgang til tjeneste ved Danmarks Pædagoghøjskole vælge at opretholde deres ansættelsesforhold som statstjenestemænd.

Stk. 2. Danmarks Pædagoghøjskole afholder udgifterne til løn og pensionsbidrag for de i stk. 1 nævnte tjenestemænd, herunder eventuelle udgifter til ventepenge, rådighedsløn og efterindtægt af løn. Udgifterne til aktuel pension afholdes af staten.«

Lov nr. 263 af 12. april 2000, hvis § 16 ændrede § 1, stk. 2, § 9, stk. 1, og § 13, træder i kraft den 1. januar 2001.

Lov nr. 478 af 31. maj 2000, hvis § 10 ændrede § 14, trådte i kraft den 1. juli 2000.

Lov nr. 482 af 31. maj 2000, hvis § 4 ændrede § 2, stk. 1, stk. 2, stk. 3, stk. 6 og stk. 7, § 4, stk. 1 og 2, § 6, § 14, og § 17, ophævede § 18 og ændrede § 19, § 20, § 21 og § 22, stk. 1 og stk. 2, trådte i kraft den 1. juli 2000.

Lov nr. 483 af 31. maj 2000, hvis § 28 ændrede § 22, stk. 2, ophævede §§ 23 og 23 a og ændrede § 23 b og § 24, stk. 1, trådte i kraft den 1. juli 2000.

¹⁾ Lovens titel ændret ved § 1 i lov nr. 482 af 31. maj 2000 om ændring af lov om selvejende institutioner for videregående m.v. og en række andre love. (Etablering af sektor for Centre for Videregående Uddannelser (CVU'er)).